

Играе
хилда
жерда
шч!

Массе а мехкий пролетареш, влошаркхета!

СЕРДАПО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОМУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГИАЛГИАЙ ОБКОМА,
НОХЧ-ГИАЛГИАЙ АССР ЛАКХЕХАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера денз

ПИАБРАСКА, 1 ЯНВАРЬ, 1988 ШУ.

№ 1 (7503).

Мах 3 коп.

КПСС ЦК Генеральни секретара М. С. ГОРБАЧЕВА советски халкьага КЕРДАЧА ШЕРА ДАБ КХАЙКАРАЛ

Деза новкьостий!

Теххара минуташ дагарь-
еш да исторе чухь дусаш до-
ла 1987 шу. Сага, халкьа ва-
харе хлара шу кердакхча
йиш йоацаш ший тайпара хул.
Вайна, советски наха, 1987
шу кертерча даьке дагалат-
тарда из Сийлахь-Йоккхача
Октябрьски социалистически
революце 70 шу дызара шу хи-
ларах тарра.

Дерригача дунене боагг-
ла тайпара мах беш да вай-
революцен мах, дунен цивили-
зацен кхелашта цо еш йола
вляни.

Юбилейни деношка войт
таханара уйлаши гулакхаш
вай нийсдир войт исторе йу-
рийнара сахаташча, ленин-
ски идеяшча, уж вахара юкье-
йоалара хьалхарча опытаца.
Вай дегашка цьаьха а
цъаьха а тешам белар —
ленински идеяш котйоалаш
йогла, революци длахойдаш
латт.

Из длахойода прогресса
новкьа, социализма новкьа
вай обществос юхаберзабе йиш
йоацаш беча боламе.

Из длахойода машаран герз
дладакххаран тлехьа, адамле
хлала цо хулаш ахиттаран
деглаголаран тлехьа вай
лоаттабеча кьовсаме.

Дладода 1987 шу клоаргача
хувцаш, йоккхача решени,
латтла беча балха шу дар.

Парте Центральни Комите-
та январьски июньски Плену-
мий решенеца, дерригача
халкьо дийцачен гланийцачен
предприятех долча паччахьал-
кхен Законон вай общество
революционни перестройка
яра кертерча лостамаш бел-
галдахал.

Ер шу цун хьалхара этап
чакхйоккхаш сана да. Цу
этапана эггара доккхалга ка-
рагиданар — мехка этта
керда политически а нравст-
венни а хьал.

Сеца латтача хьалера ара-
йоалаш латт общество, мехка
гулакхаш чакхдхара глдер-
зада дола советски наьха об-
ществени хьинари бектокха-
ми тла-тла алсамбоалаш боа-
гга.

Дийнлуш доагга цленача,
хила ма боаггара болча кьа-
хьама сий дар.

Обществени вахаре тла-тла
члоаглуш латт доаглар члоа-
гга хьадехалга, критикин са-
мокритикин, шереннай демо-
кратизм гласности.

Цьабаьда, перестройка

атта а цьаькхча новкьарле
йоацаш а длахойда. Деррига
а массахана а лаьрхл хинна-
ча бessa сикха чакхдалаш.
Ширданийча темаца мара
длацаш никь кердачуна.

Цьабаьда, из озадала де-
заш хлама дац. Цул соагга,
халонех, буюкбоабаш юха-
долла а йиш яд. Вай хьала-
цар вай воаш а, беррига вай
мохк а эргабоакххаргбола ла-
лаьмате доккха гулакх да.
Ккетадеш да, из ше-шегга
хурглоацилга. Цу даьке вай
массане а цьхана низ тлабо-
хиталга эшаш да.

Перестройка яра парте тла-
ница никь тла-тла члоагга
хьаллоацилга хоалу вайна.
Хлара дийнахьа вай халкьо
диклагга кхетаду керда декха-
раш тлехьатетта йиш йоацалга.

Из бухосиача кхачьча —
эггара лоархлагемгидар, эгга-
ра кертердар.

Перестройко тла-тла члоагга

гга воздействи ю вай экономиче-

ска.

Дладода шу боахамерча гу-

лакхашта аттачарех дацар.

Хлаьта а, промышленность, ка-

питальни глншлш еча, юрт

боахаме, транспорте долча во

доацача хьокхамашча чакк-

доаккх вай из.

Унахцено лораелга, йлмен

техники, гулакхаш дара сфе-

ра деглаголаьча йоккхий со-

циальни программаш чакхйоа-

нхаш я. Йлнрхлчул дукхагга

хьалхьай нах леш бола фуca-

маш мехка ерригача регионий

городашкен юрташкен. Бакь-
да, новкьостий, цу дерригче-
даьца дувцаш, вай дика кхе-
таду, наьха вахарера дуккха
а дладехараш вай экономи-
ка кхоачаш на делга. Длахо-
хиталга эшаш да.

Йодача хана вайга хьажаш ба-
лаьмате боккха а, атта боа-
гга а болх.

Хьатлаьхочаш латтача ше-
ро перестройка керда этап
длаьлаьгья. Общества ваха-
ра ерригача оаглонаш — мате-
риальнияраш сана, шитта
духовнияраш а йолаш, клоар-
га эргажара наьха тла бекх-

тоххаме этап хургья цох.

Вайна хьалхашка латт

шоайла буьзам бола кертерча

ши декхар — общество длахо-

хьашташ баьхан долаш баьк-

кхаь из.

Эггара хьалхара гга баьк-

кхаь — хала бале а члоагга

лоархлагме а болш. Адамлен

хьашташ баьхан долаш баьк-

кхаь из.

Эггара хьалхара гга баьк-

кхаь — хала бале а члоагга

лоархлагме а болш. Адамлен

хьашташ баьхан долаш баьк-

ни экономически реформа

Доккха а мах баь варгвоа-
цаш а да советски халкьа ка-
рагиданар. Турпалча низаш-
пацчахьалкхен предприятех
ца по хьайи нийсархоща
санны партнерашча кьамаш

Из да — дукхаггаьла кьа-
хьама коллективаш йнзача
козрасчета, самофинансирова-
нен самоуправленен хьалашка
болх бе а яха а йолаьургха-
лар.

Из да — массава а произ-
водства бизза бола дай хила
йомабала безалга.

Из да — хлара коллективе
творчески кьахьегам, нинни-
твен бектокхами, организо-
ванности дисциплинен сийла-
хьа лоархлш хуниьталга.

Коммунистически парте
Центральни Комитет тешаш я
болхлой классо, ахароша, ни-
телигенце, берригача а совет-
ски наха — вай исторе хьад-
да голатохача хана, хьалхалга
а цькьа хинна ца йиннача хьа-
сане — лакхара нравственни

дикла, патриотизм, сатохаш
хилар, кьахьегам безалга,
хурглодох тешаш хилар хьа
а гойташ, перестройка наькьа-
гга боккха гга боакххаргхи-
ларах.

Тлаккха, шеко а йоацаш,
хларане вахар материальн
толашлагга а духовно длаьхегга
а хургда.

Хьамсара новкьостий! Вай
деглаголар перспективаш вай
юьз адамлен машареча кхоа-
ненца.

Кхьа а дуккха де дезаргга
герзи кхерами боаца дуне,
халкьашта юкье долча гула-
кхашка дла-хьа лоархлагга,
дла-хьа-яхар кхетаделга, цьха-
на гулакхаш леладелга кер-
тера хурглола дуне хьадара.

Цунга кхачара дикка гга
баькхьаб, хланзле а. 1987 шу
ховш ма хиллара, ядери герз
дладакхара исторически про-
цесс длаьлаьларе доаьув
кьоастадеш хилар.

Вашингтоне хиннача совет-
ско-американски влоагга
кхетаре кхетар юкьерна боа-
рамеи кизнигарген дола ядерни
ракеташ длаьхара хьакьхьар-
ча договора кулгаш яьдар —
дунен политике йоккха собы-
ти а кердаца лавлаьлагга, поли-
тически уйла яра котадо а я.

Из ерригача дунен сообще-
ства толам ба.

Эггара хьалхара гга баьк-
кхаь — хала бале а члоагга
лоархлагме а болш. Адамлен
хьашташ баьхан долаш баьк-

кхаь из.

Эггара хьалхара гга баьк-

кхаь — хала бале а члоагга

лоархлагме а болш. Адамлен

хьашташ баьхан долаш баьк-

кхаь из.

Эггара хьалхара гга баьк-

кхаь — хала бале а члоагга

лоархлагме а болш. Адамлен

хьашташ баьхан долаш баьк-

кхаь из.

Эггара хьалхара гга баьк-

кхаь — хала бале а члоагга

лоархлагме а болш. Адамлен

хьашташ баьхан долаш баьк-

кхаь из.

ДОДАЧА ШЕРАГА

Турпал сана, балхал дала
Кийе денне,
Долаш латт хьо, кьына шу,
Хьайха халкьа беркат даьне,
Чухьа, ара
Толам баькхча доккха шу.

Укх латтан тла ла мел
даьраш —
Массарг да укх —
Льархл, дийца сар варгвац,
Наьхь сана яьде, аьнна,
Дагадеьча, —
Кьаьхь, кьовсам тоьаргдан.

Дая ла наха чухьа ценош,
Доккхий гирсаш,
Ялаташ, хьайбаш дебаьда,
Клоаргга йийллай латтан
ченаш,

Дакхен коь тла
Гензий арлш оттаьда.

Сиглен кьайла длахо тохаш
Дая ла балхаш,
Керда седкий лотаьда,
Балха дунен халкий безам,
Вошал, доттарал
Члоаргга хургда лелаьда.

Ла мел даьчун бизза
хамбеш,
Равза хинна
Наьхь доакх хьо, дола шу,
Дакхал дувцаш, лотцаш
доакхаш.

Цох бубенна
Доагачунга моаршал лу.
Низак дызе керда доаглар
Бочаг да вай
Наьхь доакх доаьчун,
Сийрда кьоване гаргвацаш,
Вохар тоаьш
Боакххаргба цо цьаькхча мул.

Камаршелга, беркателга
Из хурглола
Хьона, сонна шьара хов,
Цудухь да из, дегаш делаш,
Хьара шум тла
Тохсар дувла пелай зов.

Хь. Осмиев

ТОЛАМЕ ЧАКХЪЯБНАЙ ЭГГАРА ДУКХАГГА ХА ЙОАККХАШ ЯБ КОСМИЧЕСКИ ПОЛЕТ

СОВЕТСКИ СОЮЗА ШОЗЗА ТУРПАЛА СССР
ЛЕТЧИК-КОСМОНАВТА НОВ. Ю. В. РОМАНЕНКО
ЛЕНИНА ОРДЕН ЯЛАРАХ ДОЛА

СССР Лакхехарча Совета Президиума
УКАЗ

«Мир» яхача орбитальни йлма-тохнама комплекс
тла йаьхьача ханара космически полет толаме чакхья-
кхарах из деш кьонахчал а турпал а гайтарихи Со-
ветски Союза шозза Турпала СССР летчица-космонавта
РОМАНЕНКО Юрия Викторовича Ленинна орден лойла.
СССР Лакхехарча Совета Президиума
Председатель А. ГРОМЫКО.
СССР Лакхехарча Совета Президиума
секретарь Т. МЕНТЕШАВИЛИ.

Москва, Кремль.

1987 ш. 29 декабрь.

СОВЕТСКИ СОЮЗА ТУРПАЛА СССР
ЛЕТЧИК-КОСМОНАВТА НОВ. А. П. АЛЕКСАНДРОВНА
ЛЕНИНА ОРДЕН «ДОШО СЕДЬТА»
ЯХА ШОЛЛАГА МЕДАЛИ ЯЛАРАХ ДОЛА

СССР Лакхехарча Совета Президиума
УКАЗ

«Мир» яхача орбитальни йлма-тохнама комплекс
тла космически полет толаме чакхьякхарах из деш
кьонахчал а турпал а гайтарихи Советски Союза Тур-
пала СССР летчица-космонавта АЛЕКСАНДРОВНА Алек-
сандр Павловна лойла Ленинна орден «Дошоседьта» яха
шоллагга медали.

Советски Союза Турпала нов. А. П. Александровна
карагиданна денале гулакхаш белгалдоакхаш турпал
ваьча моттиге бронза бюст оттайойла.

СССР Лакхехарча Совета Президиума
Председатель А. ГРОМЫКО.
СССР Лакхехарча Совета Президиума
секретарь Т. МЕНТЕШАВИЛИ.

Москва, Кремль.

1987 ш. 29 декабрь.

ЛЕТЧИКА-КОСМОНАВТА НОВ. А. С. ЛЕВЧЕНКО
СОВЕТСКИ СОЮЗА ТУРПАЛ
ЯХА ЦИ ЯЛАРАХ ДОЛА

СССР Лакхехарча Совета Президиума
УКАЗ

«Мир» яхача орбитальни йлма-тохнама комплекс
тла космически полет толаме чакхьякхарах из деш
кьонахчал а турпал а гайтарихи летчица-космонавта
ЛЕВЧЕНКО Анатолий Семеновича Ленинна орден «Дошоседьта» яха медали а душ Советски Союза Турпала яха
ци лойла.

СССР Лакхехарча Совета Президиума
Председатель А. ГРОМЫКО.
СССР Лакхехарча Совета Президиума
секретарь Т. МЕНТЕШАВИЛИ.

Москва, Кремль.

1987 ш. 29 декабрь.

НОВ. А. С. ЛЕВЧЕНКО
«СССР ЛЕТЧИК-КОСМОНАВТ»
ЯХА ЦИ ЯЛАРАХ ДОЛА

СССР Лакхехарча Совета Президиума
УКАЗ

«Мир» яхача орбитальни йлма-тохнама комплекс
тла космически полет чакхьякхарах из деш
кьонахчал а цин лойла ЛЕВЧЕНКО Анатолий Семено-
вич.

СССР Лакхехарча Совета Президиума
Председатель А. ГРОМЫКО.
СССР Лакхехарча Совета Президиума
секретарь Т. МЕНТЕШАВИЛИ.

Москва, Кремль.

1987 ш. 19 декабрь.

